

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés.....	2
A gabonafélék termelői ára.....	4
Kötési ár a Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekcióján	9
Gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési átlagára.....	10
Külpiaci piaci információk	12

Készítette:

Keményné Horváth Zsuzsanna

E-mail: Horvath.Zsuzsanna@aki.gov.hu

Molnár Zsuzsa

E-mail: Molnar.Zsuzsa@aki.gov.hu

Olajosmag piaci jelentés	16
---------------------------------------	-----------

A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt különböző határidőkre szóló kötési ára a

Chicago-i Árutőzsdén..... 18-19

A növényi olajok heti átlagára a Milánói

Árutőzsdén .....

Nyers növényolaj árak..... 21

Az európai olajnövény-és daraárak..... 22

Megyei napraforgó-vetésterületek 2005 és

2008..... 24

Készítette:

Kemény Gábor

E-mail: Kemeny.Gabor@aki.gov.hu

Bioüzemanyag melléklet	25
-------------------------------------	-----------

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat

Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944

Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1 217

8111 Internet: www.aki.gov.hu

Készítette:

Keresztessyné Mohr Katalin

E-mail:

Keresztessyne.Mohr.Katalin@aki.gov.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

- A FAO előrejelzése szerint 2007/2008. gazdasági évben a világon 2,108 milliárd tonna gabonakínálat várható a 2,126 milliárd tonna gabonakereslettel szemben.
- Az USA-ban és Kanadában a búza és a szója vetésterülete nőtt, a kukoricáé csökkent.
- Argentína és Brazília búzatermelése nőtt az előző évhez viszonyítva.
- Az EU-ban a gabona terméshozványa várható.
- Magyarországon a tervezett kukorica vetésterület 28%-án végezték el a vetést.
- A hazai gabonafélék termelői árának mérsékelt csökkenése figyelhető meg a 16. héten.
- A Budapesti Értéktőzsdén az euro búza májusi határidőre szóló kötése csökkent, takarmánykukoricáé stagnált.

Világpiaci kitekintés¹

A FAO előrejelzése szerint a világ gabonatermelése elérheti a 2,164 milliárd tonnát (rizzsel együtt) 2008-ban, ami 2,6%-s növekedését jelent a múlt évhez képest. Várhatóan a búzatermelés 6,8%-kal haladja meg az előző évi termelést, 647 millió tonna lehet. Ez az északi féltekén történő búza vetésterület bővülésével és a 2008-as év jobb terméskilátásával magyarázható. A FAO előrejelzése szerint 2007/2008. gazdasági évben a világon 2,108 milliárd tonna gabonakínálat várható a 2,126 milliárd tonna gabonakereslettel szemben. A világ előző évi alacsony gabonakészlete valamint a nagyobb kereslet az árakat magas szinten stabilizálhatja.

A HGCA szerint az USA-ban az őszi búza vetésterülete 19 millió hektárra (+11%) nőtt, az előző évhez képest. A közép-nyugati területeken a búza jól fejlődik, az USDA 45%-ra becsüli a jó-kiváló minőségű termés arányát. A vártnál szárazabb időnek köszönhetően jól halad a kukorica vetése. A kukorica és a szója vetésterülete között továbbra is kiélezett a verseny. A két növény vetésterülete összességében 2%-kal haladja meg az előző évit, amelyen belül a kukori-

ca vetésterülete 9%-kal csökkent, a szójáé ellenben 18%-kal nőtt.

Kanadában a búza vetésterülete ebben az évben több mint 10 millió hektár, a durumbúzáé 2 millió hektár. Összességében a búza vetésterülete 16%-, az árpáé 14%-, a szójáé 4%-kal nőtt 2008-ban az előző évhez képest. A kukorica vetésterülete 13%-kal maradhat el 2007-hez képest.

Argentínában 15,5 millió tonna búza termett a 2007/2008. gazdasági évben, ami 300 ezer tonna emelkedést jelent a 2006/2007. gazdasági évhez képest. A búzaexport 9,5 millió tonnára várható. A 2008/2009. gazdasági évben 14,7 millió tonna búzára számítanak, 5,3 millió hektár vetésterületen. Argentínában a legfrissebb adatok szerint a vetésterület 38%-án végeztek a kukorica betakarításával. Várhatóan 2 millió tonnával kevesebb kukorica terem (20,6 millió tonna). Az export mennyisége 15 millió tonna lehet, 0,3 millió tonnával kevesebb, mint az előző évben volt.

A **brazíliai** búzatermelés 3,8 millió tonna körüli a 2007/2008. gazdasági évben, mely 1,6 millió tonnával több az előző évinél. A belföldi igényeket elsősorban Argentínából fedezik, azonban az új adóemelés okozta 3 hetes sztrájk miatt az amerikai és kanadai búzaimport is előtérbe került, ami pozitívan befolyásolhatja az árakat. Kukoricából 53 millió tonnára számítanak, amely 2 millió tonnával haladhatja meg az előző évi termést. A jelentős hazai felhasználás miatt korlátozottak az exportlehetőségek, 1,7 millió tonnás visszaesésre számítanak 2008-ban az előző évben kivitt mennyiséghez viszonyítva.

India és Irak import iránti igénye várhatóan megnő 2008-ban.

Az EU gabona termelése nőhet a jövőben a technológiai hatékonyság javulása illetve a nagyobb farmméretek kialakulása következtében. Azonban a műtrágya-nyersanyaghiány okozta áremelkedés miatt a gazdálkodás költsége is emelkedhet.

A Francia Mezőgazdasági Minisztérium (Agriculture) becslése szerint 5%-kal nagyobb lehet a búza vetésterülete **Franciaországban**, 5,02 millió hektár (előző évben 4,78 millió ha). Az exportörök kiviteli kedvét a gyenge dollár csökkenti.

¹ HGCA, USDA, CBOT, ZMP, All About Feed, Toepfer International

A kedvezőtlen időjárás **Németországban** hátráltatja a kukorica vetését.

Romániában a búzatermelés elérheti a 7 millió tonnát 2008-ban, amely kétszeres termést jelent az előző évhez képest.

Magyarországon az április eleji hivatalos jelentések szerint a várható búzatermés 90 %-a jó és közepes minőségű, az őszi árpából hasonló arányban, hasonló minőség várható. A tavaszi árpából a tervezett 131 ezer hektárból 129 ezer hektárt vetettek be a legfrissebb felmérések szerint. A kukorica tervezett vetésterülete 1,2 millió hektár 2008-ban, amelynek 28%-án végezték el a vetést az április végi adatok szerint.

Összességében a világpiaci gabonakínálat emelkedése várható a 2008/2009. gazdasági évben, ami az árak csökkenését körvonalazza. Ugyanakkor a távol-keleti kereslet, a bioetanol előállítás emelkedése az árak stabilizálódását, esetlegesen emelkedését hozhatja. A szója vetésterületének növekedése a kukorica árát továbbra is magas szinten tarthatja a korábbi évekhez képest.

Termelői árak

A hazai gabonafélék termelői árának mérsékelt csökkenése figyelhető meg a 16. héten. Az étkezési búza és a takarmánykukorica termelői ára 5%-kal alacsonyabb, mint az előző heti ár. Az előző év azonos időszakához viszonyítva mindkét termény ára jelentősen emelkedett, az étkezési búza 100%-kal, kukorica 70%-kal haladja meg a 2007. 16. heti termelői árat. A két gabonaféle közötti árkülönbség a 16. héten továbbra is jelentős, 15 ezer Ft (1-2. táblázat, 1-2. ábra). (Lásd 2008. 12. heti Gabona és Ipari növények bulletin)

A kelet-közép és nyugat-európai búzaárak kisebb ingadozásokkal magas szinten stagnáltak. A régió legalacsonyabb termelői ára továbbra is a szlovákiai búzaár, amely 15 ezer Ft-tal marad el a hazai ártól. Lengyelországban, Litvániában 68-70 ezer Ft között alakult a búza ára a 14-16. héten (3. táblázat).

A német és magyar gabona termelői ára mérsékelt csökkenést az utóbbi 1-2 hónapban. Az ok az EU gabonakínálatának várható növekedése. (3-4. ábra)

Magyarországon a nagyobb kínálat, az állatlétszám csökkenése, illetve a környező országok jó

termése a termelői árak csökkenését jelentheti az előző évhez képest. Ez a gabonafélék árában már erőtelesebben megjelenik, ugyanakkor a búza jónak ígérkező minősége mérsékelheti az árak csökkenését. A kedvező világpiaci kilátások várhatóan az Unióban is árcsökkenést hoznak a 2008/2009. gazdasági évben.

Tőzsdei árak

A Budapesti Értéktőzsdén az elmúlt két hétben tovább csökkent az euro búza májusi határidőre szóló kötése, a jónak ígérkező 2008-as búza és árpa termés következtében. A takarmánykukorica májusi határidőre szóló kötése stagnál, így a két termék ára lassan közelít egymáshoz. A kukorica árát a jövőben hazánkban elsősorban a vetés sikeressége, az időjárási hatások, továbbá a bioetanol-szektor alapanyag igénye alakítja. (5. ábra)

Az étkezési búza májusi határidőre szóló tőzsdei jegyzése a Chicago-i tőzsdén az elmúlt két hétben kismértékben csökkent. Ez a 2008/2009. gazdasági év világpiaci kínálatának növekedésén túl azzal is magyarázható, hogy a déli féltekén már megtörtént a búza betakarítása. Az így felszabaduló kínálat nyomást gyakorolt az árkra (6. ábra)

Az amerikai lágybúza (US No. 2 SRW) április 18-i kikötői ára az egy héttel korábbi árhoz képest nem változott. Ezzel szemben a francia búza kikötői ára több mint 10 dollárt esett. Ezt az EU-ban várható termésbővülés magyarázza. Az amerikai kukorica (US No. 3 YC) kikötői ára mérsékelt emelkedett az április 11-18. közötti időszakban a szója vetésterületének növekedése, az argentin sztrájk valamint a dollár gyengülése miatt, míg az argentin kukoricáé a kivitel korlátozása illetve a betakarítás miatt kissé csökkent (11. táblázat).

Az európai étkezési búza határidős kikötői árai 226-250 euró/t között változtak a 16. héten. A francia árak alacsonyabbak voltak a német áraknál. Az elmúlt év azonos időszakához képest a francia árakban 70-80 euró/t, a német árakban 80-100 euró/t a különbség (9. táblázat). A kukorica kikötői árai 194-200 euró/t között alakultak a 16. héten, 40-50 euróval magasabban, mint az előző évben.

1. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 16. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2008. 15. hét	2008. 16. hét	2008. 16. hét/ 2008. 15. hét (%)
Étkezési búza	tonna	178,82	3 172,22		5 199,58	3 395,84	65,31
	Ft/t	61 976,08	63 773,38		67 312,38	63 624,60	94,52
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	3742,61	848,74		10 210,94	7 407,84	72,55
	Ft/t	47890,45	48221,58		51 358,42	48 871,50	95,16
Takarmányárpa	tonna		-	-	-		-
	Ft/t		-	-	-		-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

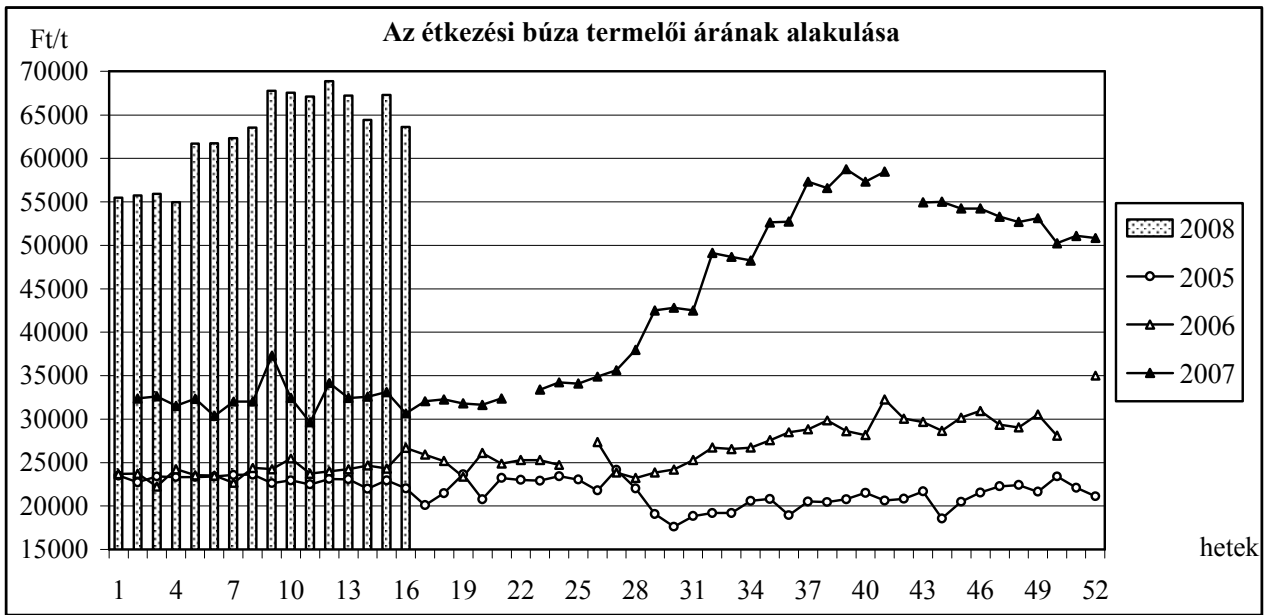
Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus.

Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

2. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 16. HÉTEN

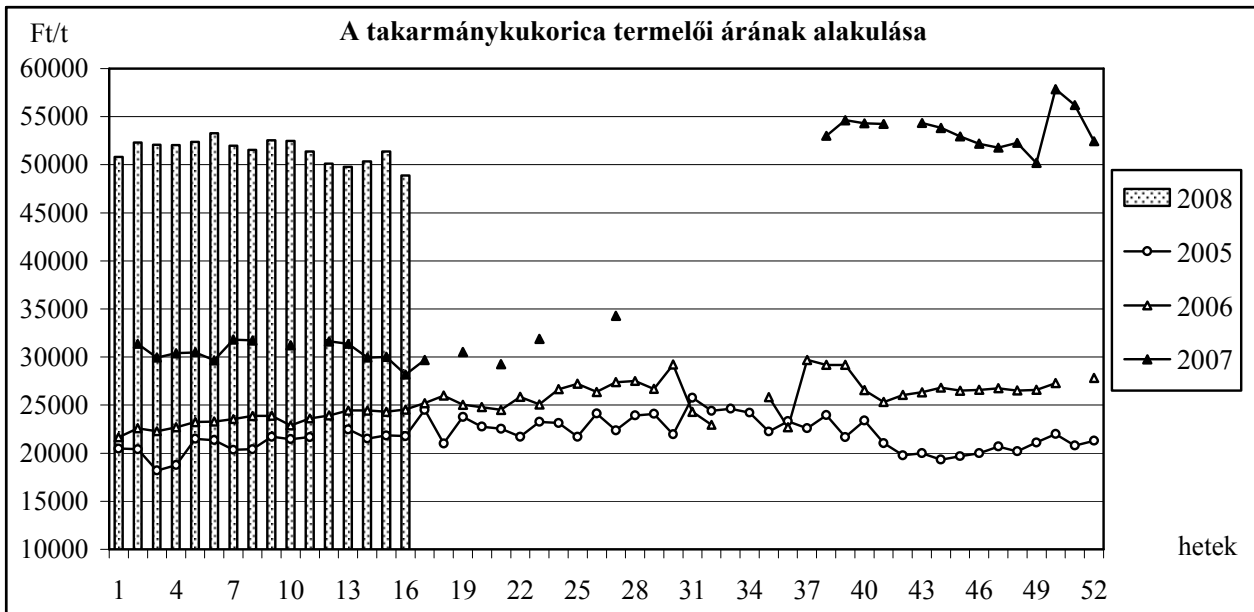
Megnevezés		Országos				
		2007. 16. hét	2008. 15. hét	2008. 16. hét	2008.16. hét/ 2007. 16. hét (%)	2008. 16. hét/ 2008. 15. hét (%)
Étkezési búza	tonna	5 618,13	5 199,58	3 395,84	60,44	65,31
	Ft/t	30 673,15	67 312,38	63 624,60	207,43	94,52
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna		10 210,94	7 407,84		72,55
	Ft/t		51 358,42	48 871,50		95,16
Takarmányárpa	tonna	-	-		-	-
	Ft/t	-	-		-	-

1. ábra

Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

2. ábra

Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
			Ft/tonna		
50	—	—	56 460	56 290	58 140
51	—	—	58 570	53 400	—
52	48 870	—	—	52 760	52 420
1	57 710	—	62 430	55 464	57 330
2	53 110	—	60 200	55 736	55 730
3	52 300	—	60 490	56 620	55 912
4	59 560	—	61 930	56 720	54 971
5	58 630	—	61 810	58 320	61 700
6	53 560	—	62 160	59 060	61 720
7	56 580	69 120	65 830	60 360	62 330
8	59 380	—	65 810	60 370	63 530
9	57 120	—	66 900	61 870	67 760
10	56 760	—	67 340	62 730	67 558
11	—	—	67 620	50 670	67 100
12	57 680	—	66 740	57 900	68 880
13	56 460	—	65 420	51 350	67 230
14	54 110	—	—	49 320	64 440
15	—	—	—	—	67 312
16	—	—	—	48 530	63 624

hetek	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
			Ft/tonna		
50	—	56 980	55 110	62 220	54 400
51	—	57 540	59 100	63 130	58 290
52	—	—	—	63 350	49 360
1	—	58 560	59 020	63 100	56 620
2	—	59 970	58 640	63 980	57 030
3	48 110	61 870	60 850	63 490	59 150
4	—	—	60 700	64 300	—
5	51 000	63 500	59 010	65 120	60 550
6	52 690	64 360	62 930	64 750	60 290
7	—	65 680	54 900	66 790	63 810
8	59 140	66 070	62 720	66 080	65 390
9	62 450	66 910	65 930	67 290	67 150
10	63 960	68 620	—	67 480	—
11	—	69 730	60 330	67 890	72 180
12	65 470	68 550	—	65 790	68 820
13	67 680	68 590	65 820	66 020	67 300
14	—	69 650	66 410	66 390	68 450
15	—	—	—	—	—
16	—	—	—	—	—

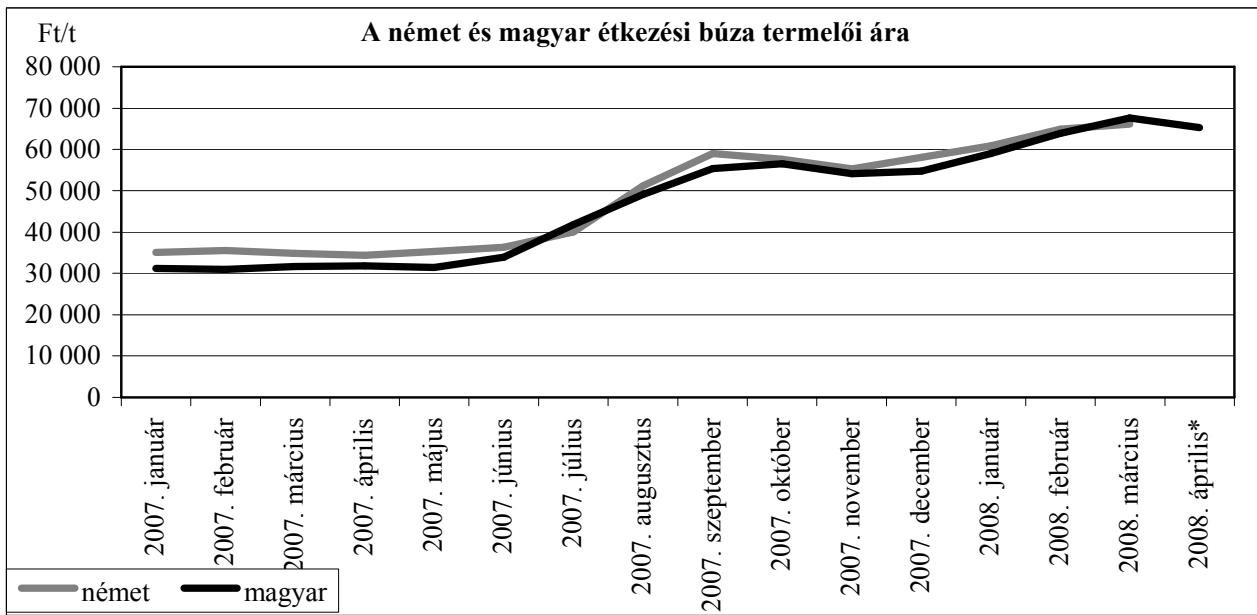
Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektoliter súly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektoliter súly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoliter súly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország -hektoliter súly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoliter súly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoliter súly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoliter súly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia -hektoliter súly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%
- Ukránia - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország -nedvességtartalom max. 15%

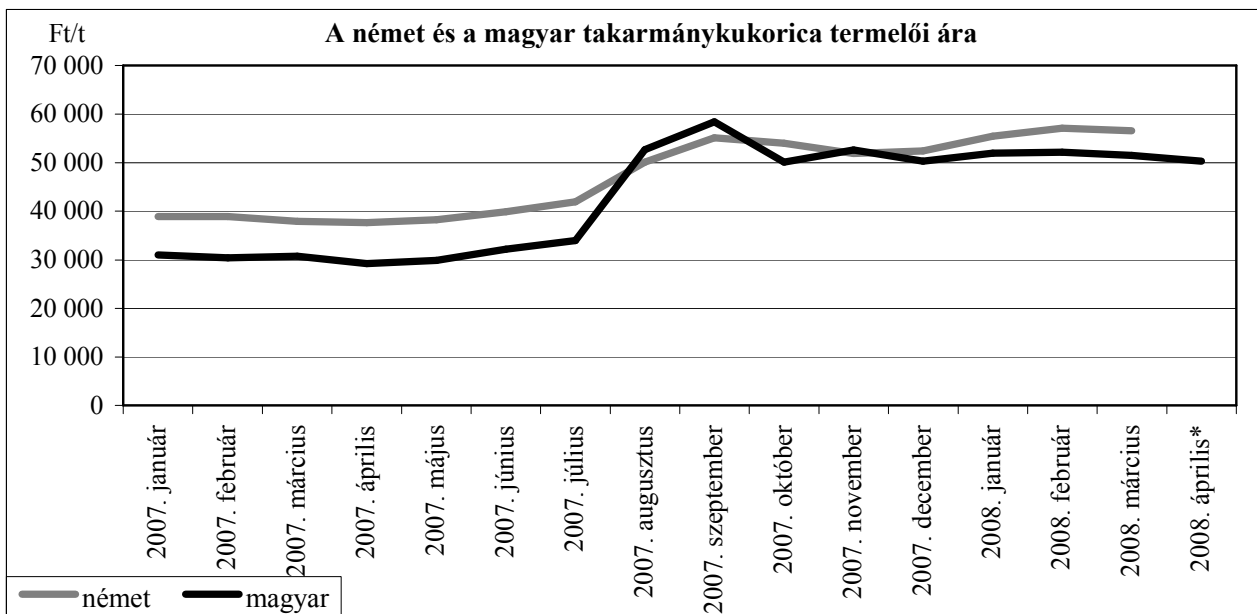
3. ábra

Forrás: PÁIR, AMISNET

*április első 3 hete

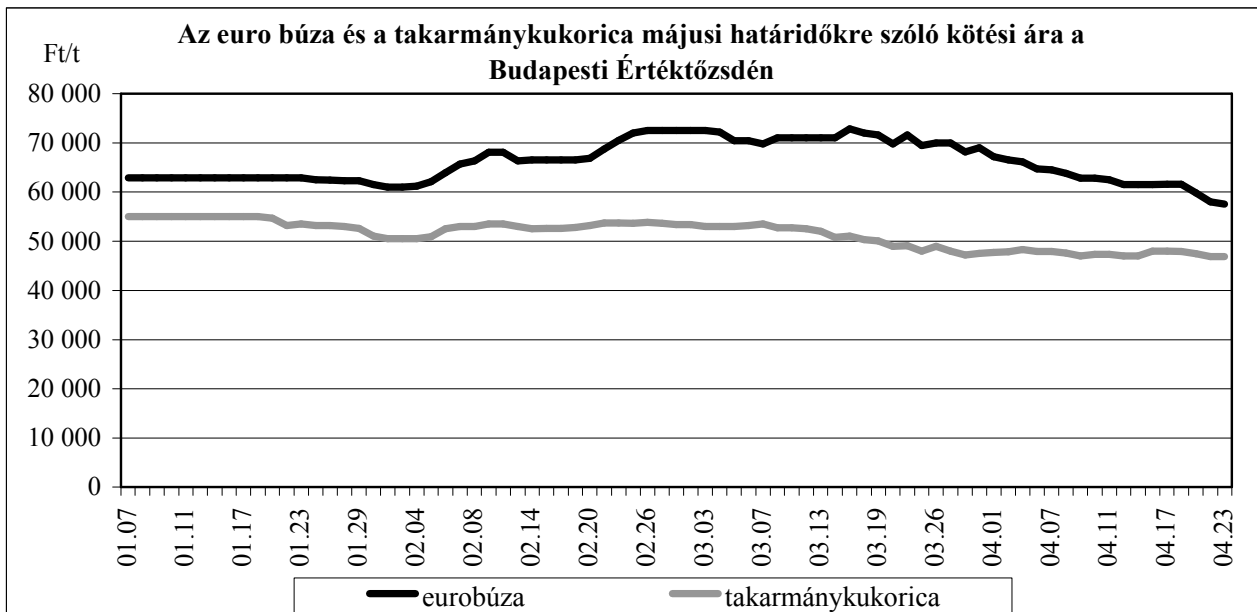
4. ábra

Forrás: PÁIR, AMISNET

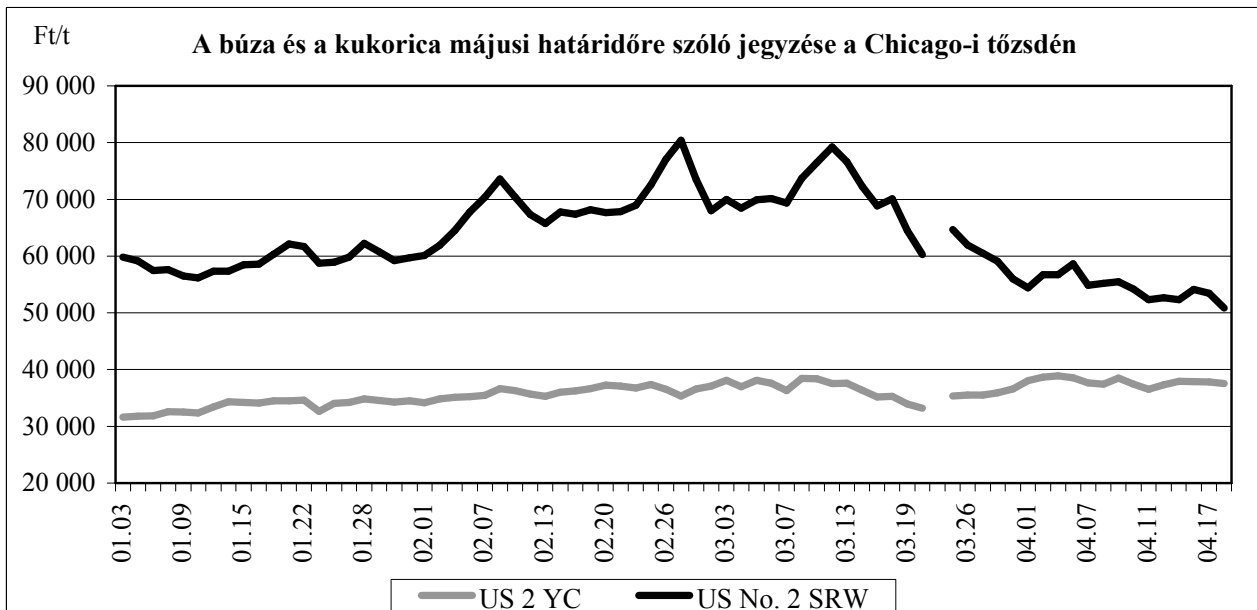
*április első 3 hete

5. ábra

Forrás: BÉT

6. ábra

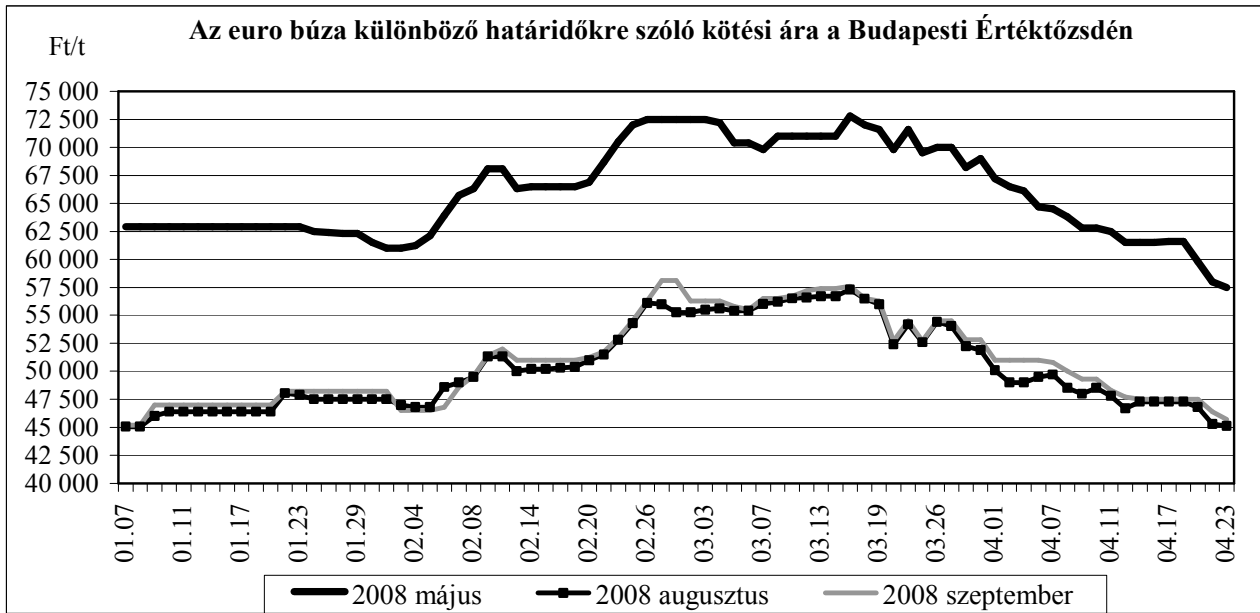
US 2 YC-USA 2. Yellow Corn

US No. 2 SRW-USA 2. Soft Red Winter

Forrás:CBOT-Chicago Board of Trade

7. ábra

Forrás: BÉT

8. ábra

Forrás: BÉT

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 16. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2007. 16. hét	2008. 15. hét	2008. 16. hét	2008.16. hét/ 2007. 16. hét (%)	2008. 16. hét/ 2008. 15. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1140,09	1304,65	1211,05	106,22	92,83
	Ft/kg	53,32	82,06	81,78	153,38	99,66
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1523,45	1388,85	1323,80	86,89	95,32
	Ft/kg	56,56	85,28	84,68	149,71	99,29
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	853,65	738,36	759,48	88,97	102,86
	Ft/kg	62,13	93,61	92,88	149,50	99,21
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	96,02	88,86	46,00	47,91	51,77
	Ft/kg	59,89	88,67	89,61	149,61	101,06
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	78,43	72,80	69,40	88,49	95,33
	Ft/kg	65,23	90,02	90,23	138,34	100,24
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	64,46	75,57	41,22	63,94	54,55
	Ft/kg	71,31	99,42	100,06	140,31	100,65
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	855,71	539,37	584,53	68,31	108,37
	Ft/kg	56,92	80,45	80,36	141,19	99,89
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	1263,63	1071,65	822,85	65,12	76,78
	Ft/kg	63,67	83,25	83,62	131,34	100,44
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	184,20	715,75	375,62	203,92	52,48
	Ft/kg	56,45	84,79	85,51	151,47	100,85
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	57,75	78,75	127,50	220,78	161,90
	Ft/kg	59,00	89,77	89,11	151,02	99,26
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	54,11	83,50	57,15	105,63	68,44
	Ft/kg	69,40	101,57	102,03	147,01	100,45

5. táblázat

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA 2008-BAN

Termék	2007 március	2008 február	2008 március
Finomliszt BI 55 1 kg	85	137	132
Fehér kenyér 1 kg	182	226	226
Félbarna kenyér 1 kg	142	200	213
Étkezési búzadara AD /kg	115	156	145

Forrás: PÁIR

KÜLPIACI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2008. április 18.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago *(ősz, lágú búza)		Kansas ** (ősz, kemény búza)		Minneapolis *** (tavaszi, kemény búza)		LIFFE****	
Szállítási határidő	EUR/tonna	Szállítási határidő	USD / Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / Ft/tonna
2008. május	212,00	2008. május	319,64	2008. május	50 852	2008. május	451,90	2008. május	165,00
2008. augusztus	200,00	2008. július	325,15	2008. július	51 728	2008. július	383,93	2008. július	168,00
2008. november	200,50	2008. szeptember	330,48	2008. szeptember	52 576	2008. szeptember	356,38	2008. november	145,00
2009. január	202,00	2008. december	337,27	2008. december	53 656	2008. december	360,05	2009. január	147,75
2009. március	202,50	2009. március	341,31	2009. március	54 299	2009. március	365,56	2009. március	150,00
2009. május	203,50	2009. május	342,78	2009. május	54 533	2009. május	363,73	2009. május	152,00

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** ékezesi és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago	
Szállítási határidő	EUR/tonna	Szállítási határidő	USD / Ft/tonna
2008. június	195,75	2008. május	236,02
2008. augusztus	197,50	2008. július	241,34
2008. november	197,50	2008. szeptember	244,59
2009. január	198,00	2008. december	245,18
2009. március	201,50	2009. március	248,52
2009. június	198,50	2009. május	250,00

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs	
Szállítási határidő	EUR / Ft/tonna
2008. május	440,50
2008. augusztus	418,25
2008. november	424,50
2009. február	429,50
2009. május	435,00
2009. augusztus	401,5

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2007.16. hét		2008. 16. hét		
Franciaország					
Rouen	158	38 844	226	57 467	április
La Pallice	158	38 844	237	60 252	április
* Creil	146	35 896	224	56 958	április
Németország					
Hamburg	156	38 195	250	63 530	április
Würzburg	149	36 476	238	60 354	április
Köln	159	38 932	240	60 989	április
Drezda	147	36 108	250	63 530	április
Dánia					
Koppenhága					
Olaszország					
Milánó					
Bologna					
Belgium					
Brüsszel	160	39 301			április
Spanyolország					
**Barcelona			240	60 989	április
Ausztria					
Bécs	152	37 336			április
Finnország					
Nokia	132	32 362			április
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	147	36 142	194	49 208	április
Bordeaux/Bayonne	156	38 353	195	49 462	április
La Pallice			194	49 335	április
Németország					
Hamburg	172	42 248			április
Olaszország					
Bologna					
Spanyolország					
**Barcelona			200	50 824	április

*FOB - Free on Board-bérméntesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2008.16. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	203	51 581	április
Franciaország			
Rouen	192	48 700	április
La Pallice			
* Creil	184	46 794	április
Németország			
Hamburg	205	52 095	április
Hannover	196	49 808	április
München	215	54 636	április
Drezda	205	52 095	április
Dánia			
Koppenhága			
Olaszország			
Bologna			
Belgium			
Brüsszel			
Spanyolország			
Barcelona	208	52 857	április
Ausztria			
Bécs	228	57 939	április
Finnország			
Raisio	185	46 949	április
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	212	53 909	április
Németország			
Hamburg	225	57 177	április
Hollandia			
Rotterdam			
Belgium			
Brüsszel			

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2008.04.11.		2008.04.18.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	570,46	89 322,63	531,90	84 619,97	április	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	451,00	70 617,58	441,00	70 158,69	március	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%						*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	373,50	58 482,63	365,60	58 163,30	május	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	431,00	67 485,98	431,00	68 567,79	március	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	381,60	59 750,93	369,20	58 736,03	április	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	338,60	53 017,99	338,00	53 772,42	május	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágy búza						*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	738,80	115 681,30	735,20	116 962,97	március	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	738,80	115 681,30	735,20	116 962,97	március	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	249,30	39 035,39	252,20	40 122,50	május	*FOB US Gulf
Argentína	229,20	35 888,14	226,20	35 986,16	május	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU , Franciaó., takarmány	307,10	48 085,72	301,40	47 949,73	április	*FOB Rouen
Ukrajna, takarmány						*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW						*FOB PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség - a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágybúza

(8) Ukrajna lágy búza- 12%-os fehérjetartalom-lágybúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU , Franciaó., takarmányárpa-a világgpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

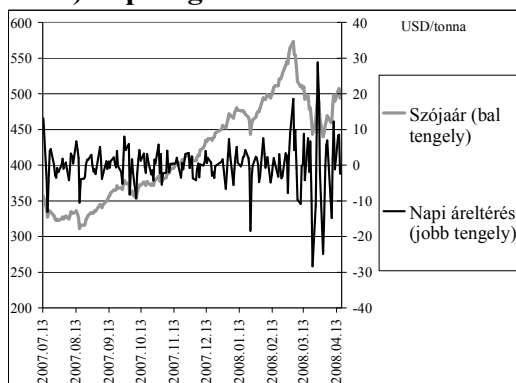
OLAJOSMAG PIACI JELENTÉS

- Nagy áringadozások jellemzik az olajosmag-piacot, az erős ázsiai kereslet és a dél-amerikai értékesítési zavarok miatt ismét nőttek az árak.
- Az USA-ban 18%-kal nő a szójabab vetésterülete, ennek ellenére nem várható az árak csökkenése a drasztikusan növekvő ázsiai kereslet miatt.
- A hazai napraforgó-vetésterület várhatóan 550 ezer hektárra növekszik.
- Tovább nő a napraforgóolaj hazai fogyasztói ára, a hazai napraforgódara-ár elérte az uniós árszínvonalat.

Világpiaci helyzet

Az elmúlt hónapban rendkívül nagy áringadozásokat figyelhettünk meg az olajnövény-piacokon.

A chicago-i szójaár ('08 májusi határidő) napi ingadozásának változása

A megnövekedett volatilitás oka egyértelműen a pénzügyi alapok piaci jelenlétéhez köthető. Ezek az alapok minden árat befolyásoló új hírre piaci pozícióik változtatásával reagálnak, ezt azonban kötésállományuk jelenlegi nagyságrendje miatt sokkal nagyobb ármozgás kíséri, mint az eddigi piaci szereplők ugyanilyen műveleteit. Ennek megfelelően ebben az évben a **szójabab** napi ármozgásának szórása a 7 napos mozgóátlag-

hoz képest közel 3-szor akkora volt, mint 2007 utolsó negyedévében, de a relatív szórás is több, mint kétszeresére emelkedett.

A szójaárak a március végi mélypontjukról ismét emelkedni kezdtek (1-3. ábra), aminek okai között a kínálati oldalon a brazil termés betakarításának késlekedése, valamint Argentína közlekedését megbénító sztrájk miatti szállítvány-kiesés említhető meg. A dél-amerikai szállítások kiesését az USA exportja csak részben tudta pótolni, különösen úgy, hogy a világ legnagyobb szójabab-importőre, Kína a jelenlegi gazdasági év első felében 38%-kal növelte behozatalát. Jelentősen növelte a **szójaolaj**-árakat, hogy Indiában 0%-ra csökkentették a növényolajok behozatali vámját, így a belső árak csökkentek az olajimport pedig közel 40%-kal nőtt. Oroszország szójabab-importja is növekedett, ami a növekvő szójaliszt-felhasználásnak és növényolaj-igénynek köszönhető.

A következő gazdasági évi kilátásokat is jelentősen befolyásolja, hogy az USA-ban a várakozásokat meghaladóan, 18%-kal nő a szójabab vetésterülete, ezzel a szója-vetésterület gyakorlatilag eléri a 2 évvel ezelőtti szintet. Ezzel ellentétes tendencia, hogy az olajnövényekre kivetett argentin exportvám miatt több farmer átpártolhat a gabonafélékhez, amelyeket nem súlyt ilyen magas exportadó.

Európai kitekintés

Az EU legfontosabb olajnövényének, a **repcének** az ára is hasonlóan alakult a szójababéhoz, azzal a különbséggel, hogy a repce esetében nem volt olyan jelentős a március végi mélypont utáni emelkedés, mint a szójabab esetében (4. ábra). Az okok között a bioüzemanyag-programok iránti európai szkepszis is fellelhető, ennek megfelelően az EU-

ban a **repceolaj ára** először esett a szájaolajé alá 2004 óta (2. táblázat). Az uniós repcetermést a tavalyihoz hasonlóan 18,3 millió tonnára várják a szakértők, itt a német és francia területcsökkenésből adódó termés kiesést a tavalyinál várhatóan jobb hozamok és a keleti tagállamok repce-vetésterületének bővülése fedezi.

A **napraforgó** továbbra is hiánycikk, így nem meglepő, hogy sem a többi olaj árcsökkenése, sem árnövekedésük nem ingatta meg a kommersz növényolajok közötti árelsőségét (5. ábra). De még olyan hírek sem okoztak komoly áringadozást a **napraforgóolaj**-piacon, mint az argentin sztrájkból következő importszállítmányok kiesése, vagy az ukrán napraforgóolaj-export korlátozásának csökkentése.

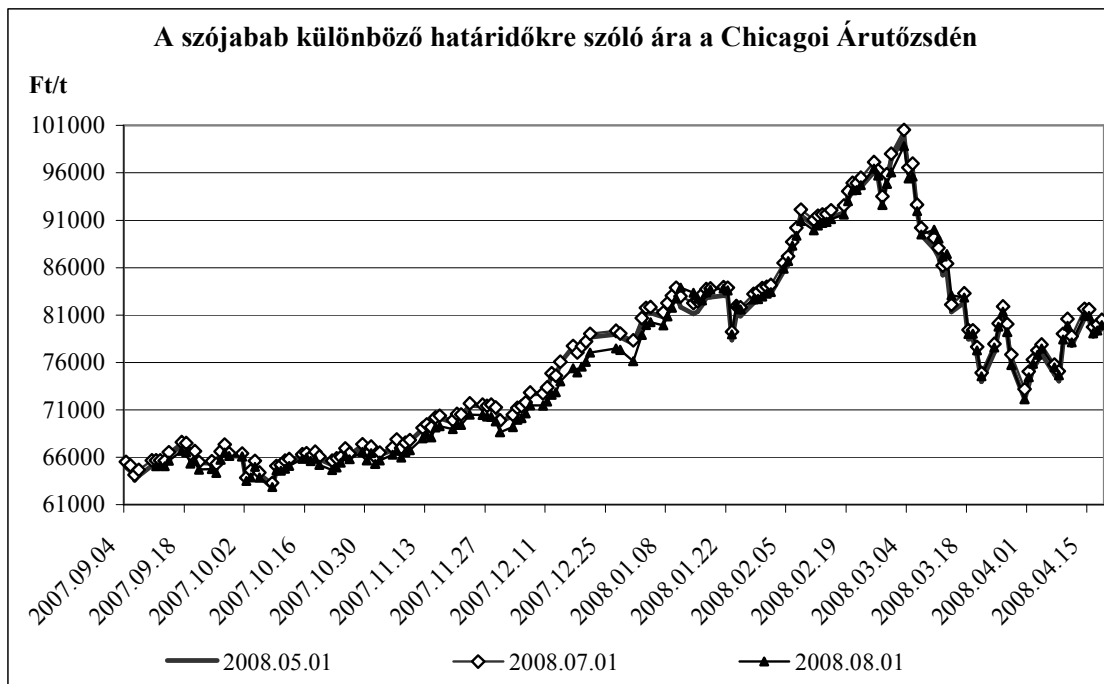
Hazai körkép

A hazai piacon is megállt az árák esése, de a magyar tőzsde nem követte nyomon az árák ingadozását, csupán a világpiaci trendet képezte le, ami jellemzően stagnáló árákat jelentett (6. ábra).

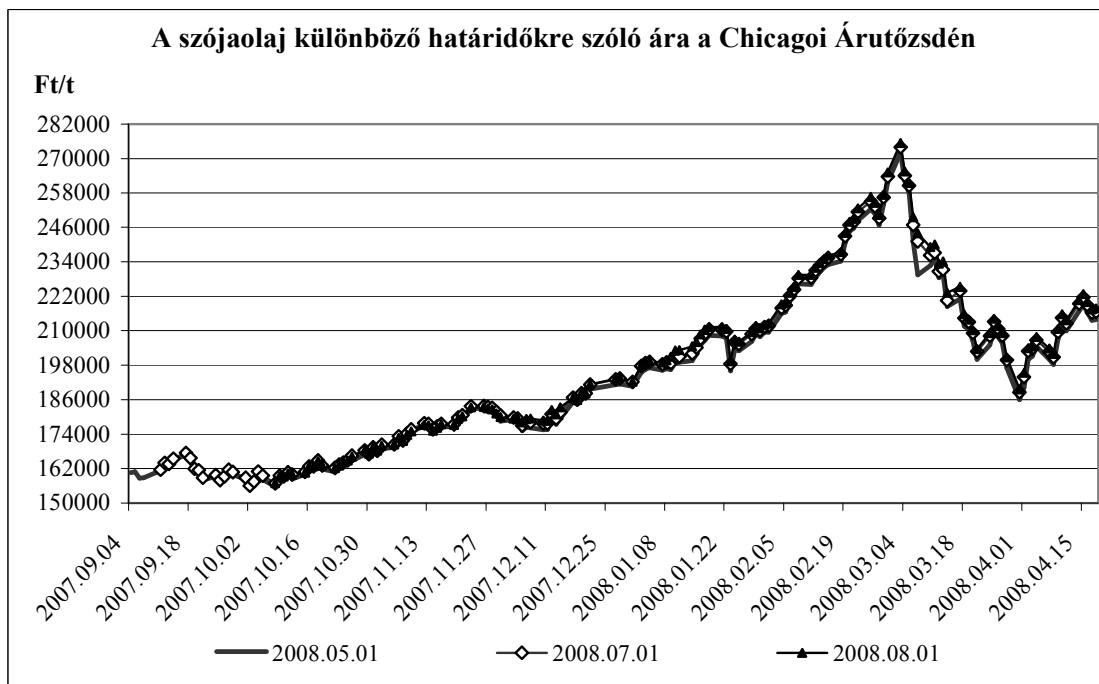
A feldolgozott termékek esetében tovább nőtték az árák, mind a **napraforgóolaj**, mind a **napraforgódara** esetében (1. táblázat). Ezzel a hazai darapiac elérte az uniós árszínvonalat (3. táblázat). A napraforgóolaj esetében a feldolgozói értékesítési ár növekedése előrevetíti a fogyasztói árák további növekedését is (7-8. ábra).

Hazánkban megkezdődött a **napraforgómag** vetése és a **repce** virágzása. A napraforgó vetésterülete várhatóan kissé nő, 540-ről 549 ezer hektárra, regionális elhelyezkedése nem változik: az alföldi megyék alkotják a termelés bázisát (a tiszántúli megyékben még nőtt is a vetésterület), de a dunamelléki megyékben (Fejér, Baranya, Tolna, Pest) is a legjelentősebb növények között szerepel a napraforgómag.

A repce szinte mindenhol virágzik már az országban. Az időjárás eddig kedvezett a növénynek a hűvös, csapadékos tavasszal, nagy kérdés azonban, hogy az idej méhpusztulás nem vezet-e termékenyülési problémákhoz. A terméskilátások ennek ellenére kedvezők.

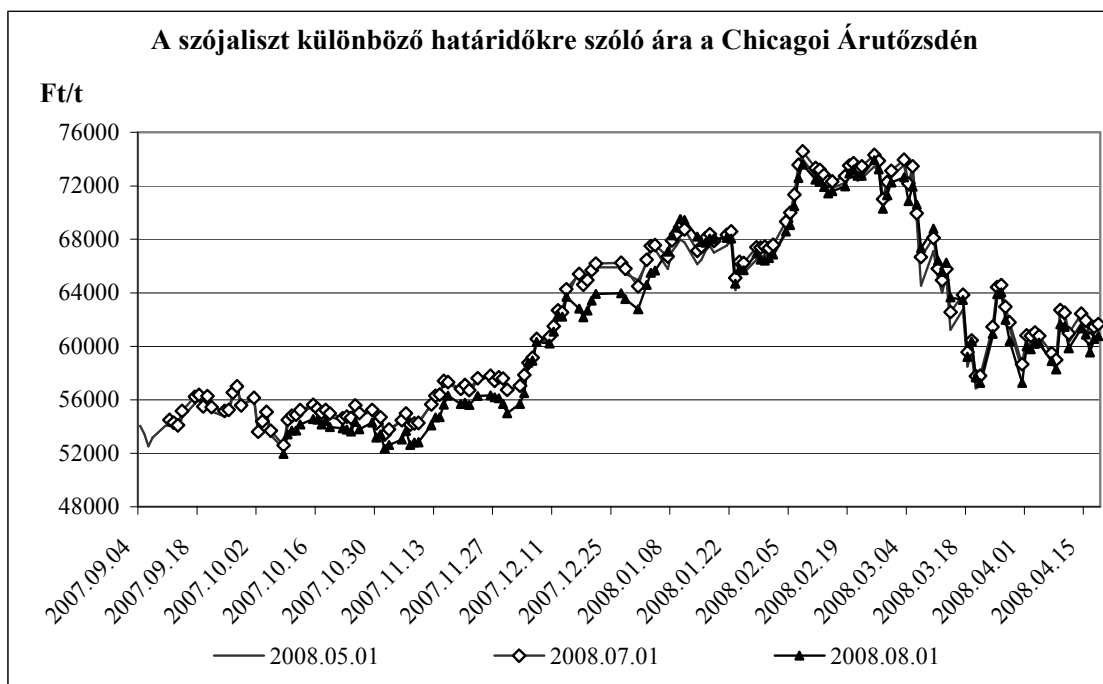

Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

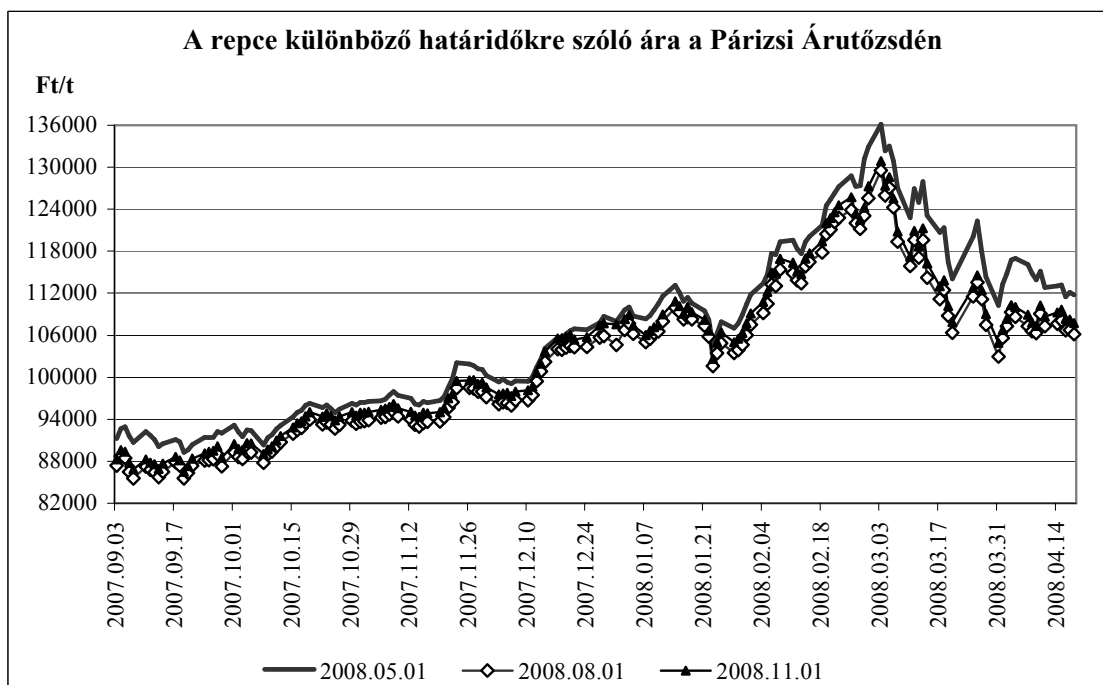
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

3. ábra

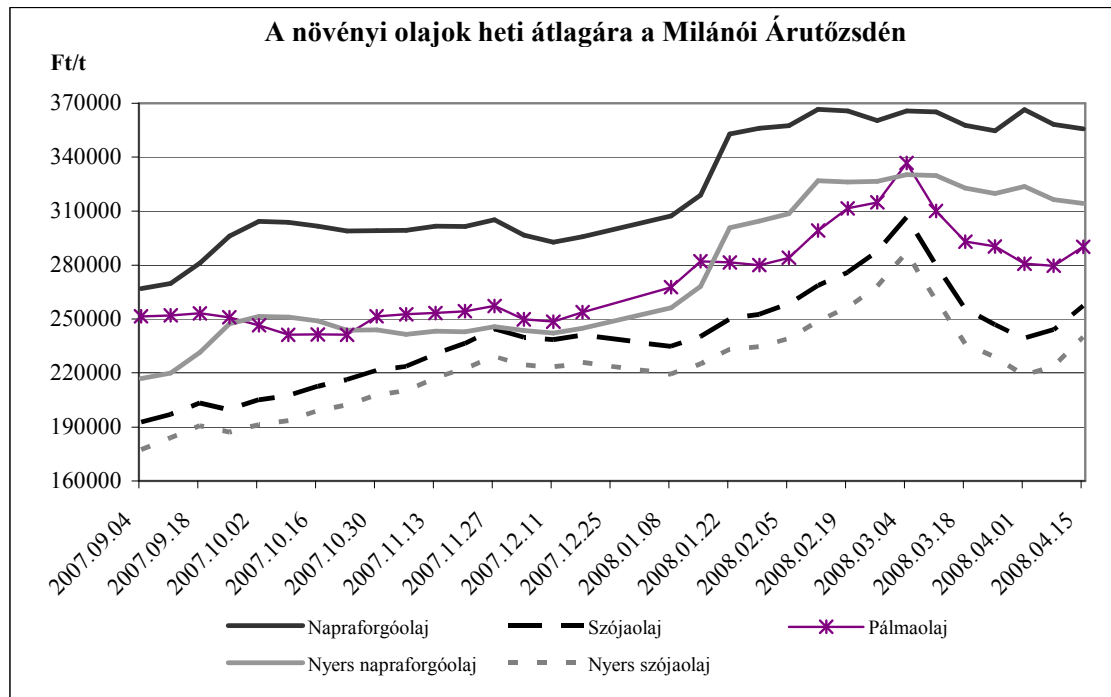
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

4. ábra

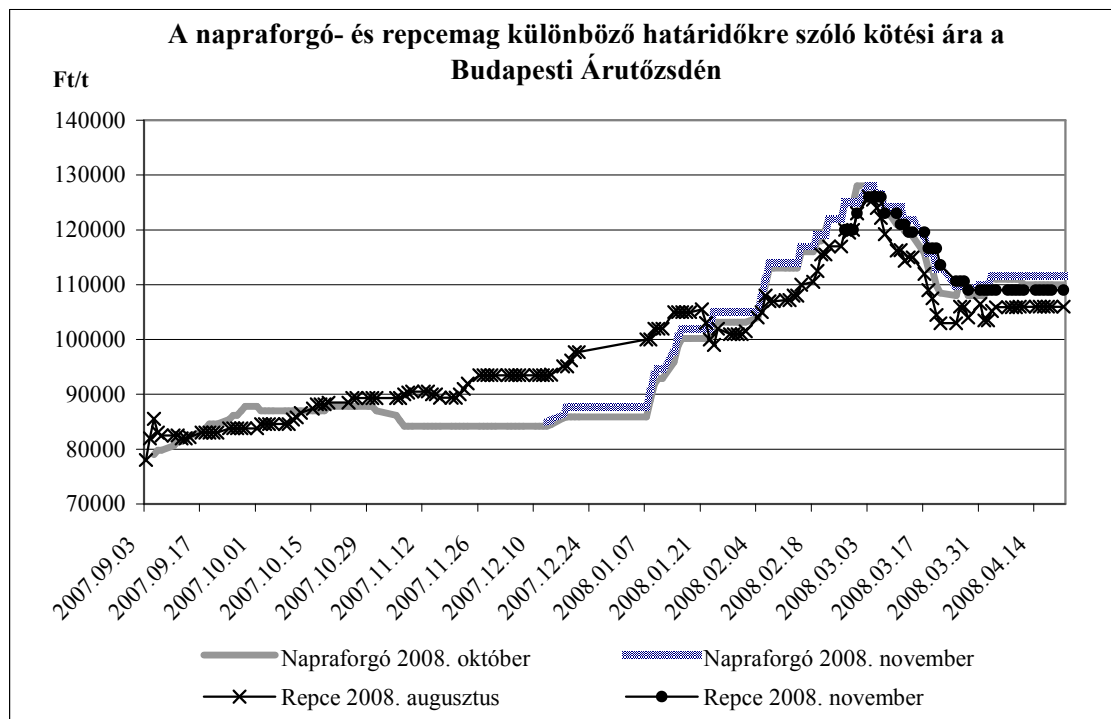
Forrás: MATIF határidős gabonapiac - napi statisztika

5. ábra

Forrás: Borsa di Milano - heti statisztika

6. ábra

Forrás: BÁT határidős gabonapiac - napi statisztika

A FONTOSABB HAZAI OLAJOSMAGVAK TERMELŐI, A BELŐLÜK KÉSZÜLT TERMÉKEK FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA

Megnevezés		2007. április	2008. március	2008. április*	2008. április / 2007. április	2008. április / 2008. március
Ipari Napraforgómag	tonna	21 465	13 761	2 976	13,9	21,6
	Ft/t	56 165	119 831	120 083	213,8	100,2
Repce	tonna	9 046	-	-	-	-
	Ft/t	60 633	-	-	-	-
Finomított napraforgóolaj	tonna	9 271	14 890	3 752	40,5	25,2
	Ft/t	196 938	348 844	376 662	191,3	108,0
Napraforgódara	tonna	23 098	18 816	14 141	61,2	75,2
	Ft/t	22 673	50 216	50 315	221,9	100,2

Forrás: AKI

* Előzetes adat

2. táblázat
A NYERS NÖVÉNYOLAJOK ÁRA*

Ország		Hollandia	Németország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
Ft/tonna	Ár típusa	Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2008.03.21	304 400	-	322 791	-	-
	2008.04.04	298 327	-	323 614	-	305 743
	2008.04.18	293 335	-	314 220	-	299 839
Repceolaj	2008.03.21	245 941	245 941	-	-	-
	2008.04.04	227 799	227 799	-	-	-
	2008.04.18	243 600	239 794	-	-	-
Szójaolaj	2008.03.21	234 352	228 687	236 109	213 354	-
	2008.04.04	223 423	214 157	218 553	200 129	-
	2008.04.18	247 153	243 600	239 916	216 047	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Fontosabb exportőr és importőr államok

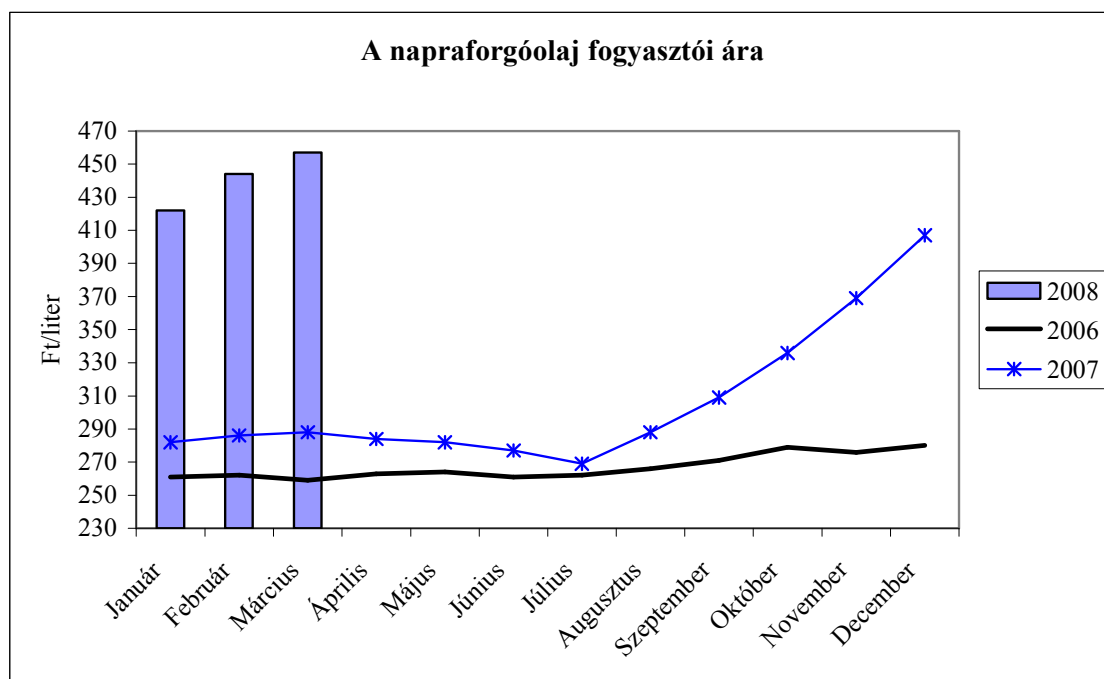
3. táblázat

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

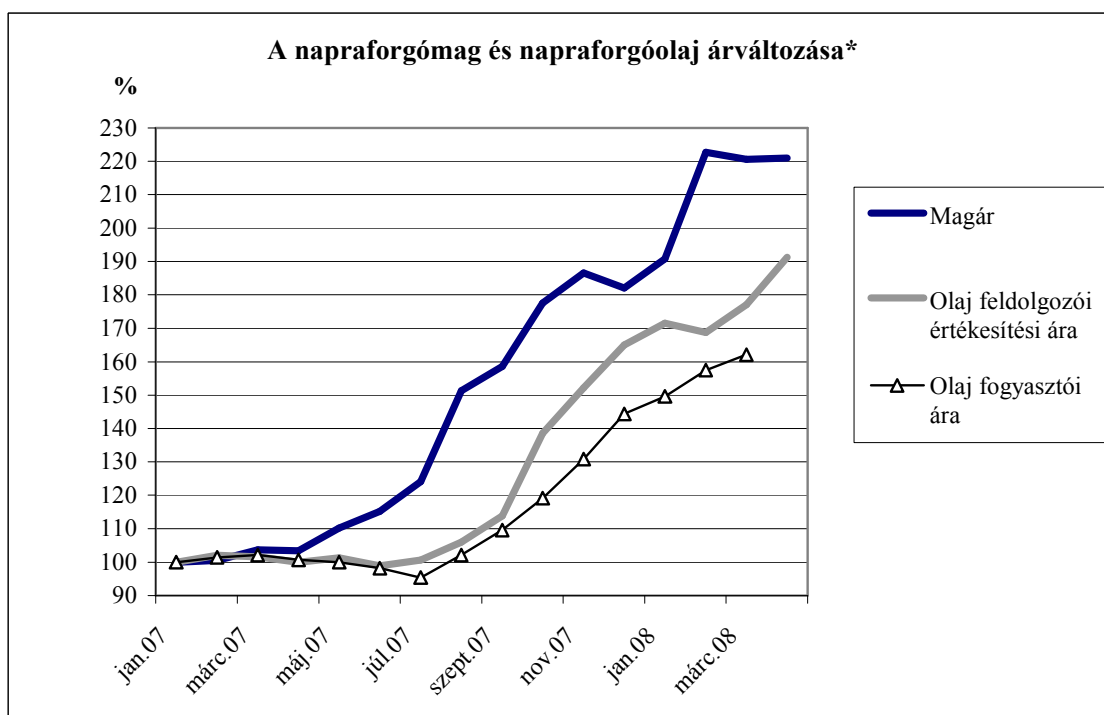
<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Franciaország</i>	<i>Németország</i>	<i>Ausztria</i>	<i>Magyarország</i>
Ft/tonna	Ár típusa	Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
<i>Napraforgómag</i>	2008.03.21	-	149 367	-	117 149	-
	2008.04.04	-	149 292	-	117 290	109 076
	2008.04.18	-	146 744	-	117 575	-
<i>Napraforgódara</i>	2008.03.21	54 725	58 150	-	56 000	51 940
	2008.04.04	53 423	57 220	-	54 134	44 779
	2008.04.18	54 226	54 886	-	50 570	52 322
<i>Repcemag</i>	2008.03.21	115 889	103 012	115 671	115 862	-
	2008.04.04	110 682	113 951	109 482	108 268	-
	2008.04.18	116 218	113 426	107 527	109 990	-
<i>Repcedara</i>	2008.03.21	56 657	62 863	57 931	52 781	-
	2008.04.04	57 400	61 055	56 712	51 556	-
	2008.04.18	52 780	59 200	53 604	48 042	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

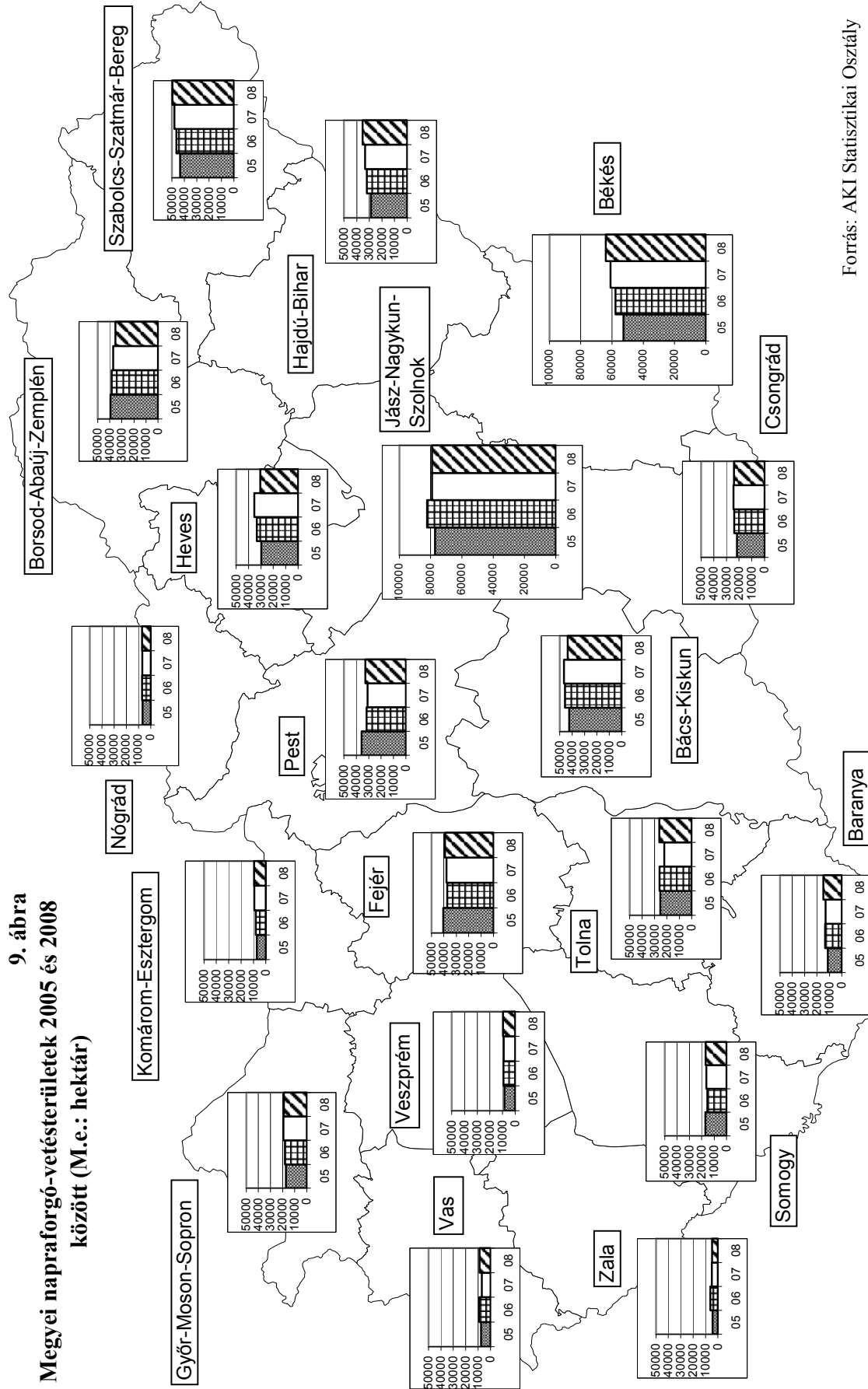

Forrás: KSH

Forrás: AKI, KSH
 *2007 január: 100%

9. ábra
Megyei napraforgó-vetésterületek 2005 és 2008
között (M.e.: hektár)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

Biogáz

A biogázüzemeket Európán kívül először az 1990-es években kezdtek építeni, elsősorban az intenzív állattenyésztéssel foglalkozó ázsiai, afrikai és dél-amerikai országokban. Kínában 2006-ban már 5 millió darab biogázt előállító berendezés működött. (Apró biogázt előállító berendezésekről van szó, melyekben többnyire a kisparaszti gazdaságokban képződő anyagokat, háztartási hulladékot használtak fel). Ausztráliában, Új-Zélandon, Japánban és az USA-ban is nőtt az érdeklődés a biogáz előállítás iránt az elmúlt években.

Előállítás, felhasználás, jövedelmezőség

A biogáz-előállítás alapanyagai az un. energianövények, illetve mezőgazdasági hulladékok (depóniagáz, szennyvíziszap stb.), ezekből anaerob folyamatok segítségével metánt állítanak elő. A biogáz metán tartalma 50-70%, a széndioxid aránya 30-50 %, emellett kis mennyiségben nitrogént, hidrogént és kénhidrogént is tartalmaz. Az állati trágyából nyerhető biogáz mennyisége meglehetősen kevés, 40-90 m³/tonna. Gabonafélékből 170-220 m³/tonna, élelmiszeripari hulladékanyagból – elsősorban vágóhídi melléktermékből –250-480 m³/tonna állítható elő.

A biogázt elsősorban villamos energia előállításra és fűtésre használják fel, de üzemanyag is előállítható belőle. Az Európai Unió 2003/30/EG irányelv, 2. cikk c. pontjában a biogázt a következőképpen határozza meg: „gáznemű üzemanyag, melyet biomasszából és/vagy hulladékok biológiailag lebomló részéből (valamint fagázból) állítanak elő, amelyből tisztítás után földgázminőség érhető el, és bioüzemanyagként is felhasználható”.

A biogáztermelés jövedelmezősége mindkét (biomasszás és fagázás) üzemtípusban negatív. Az üzemi bevételek egyrészt a biogáz elégetéséből, illetve feldolgozásából származó hő-, és villamosenergia, valamint az üzemanyag árából

származnak, másrészt a gázfejlesztés után visszamaradó szervesanyag istállótrágyaként való felhasználásából ered. A költségoldalon a beruházási és üzemeltetési költségek igen jelentősek lehetnek. A biogázüzemek jövedelmezősége és versenyképessége tagállamonként eltérő, mivel azt az egyes tagállamok villamosenergia árai és a biogázüzemekhez kapcsolódó támogatásai jelentősen befolyásolják. A beruházásokat különféle intézkedésekkel és támogatásokkal ösztönözik. Ezek közül a legfontosabb a „zöld villamosenergia” állam által rögzített ára, melynek elég magasnak kell lennie ahhoz, hogy biztosítsa az üzemek fenntarthatóságát és valódi ösztönzője legyen az új beruházásoknak.

Termelés

Az Európai Unió országaiban az elmúlt néhány évben nagy lendületet vett a biogáztermelés. 2005-ben az EU teljes biogáztermelése 4707,6 (Ktoe)² volt, ami 2006-ra jelentősen 5346,7 Ktoe-re nőtt (+13,6%). Az Európai Parlament 2008 februári jelentése alapján Európában jelenleg 4242 db gazdasághoz kapcsolódó kisebb és kb. 26 db központosított nagy biogáz üzem működik. Ezek megoszlása tagállamonként eltérő képet mutat. A biogáztermelés *Németországban, Belgiumban, Ausztriában és Dániában* a legelterjedtebb. Dániában a legtöbb üzem központosított nagyüzem, míg más országokban inkább kis gazdaságokhoz kapcsolható létesítmények működnek.

---

² Ktoe = 1000 tonna kőolajegyenérték

Az Európai Unió biogáztermelése (Ktoe-ban)

Ország	2005	2006
Németország	1594,4	1923,2
Nagy-Britannia	1600,0	1696
Olaszország	343,5	353,8
Spanyolország	316,9	334,3
Franciaország	220,0	227,0
Hollandia	119,0	119,0
Ausztria	30,8	118,1
Dánia	91,5	94,2
Lengyelország	50,7	93,8
Belgium	84,0	83,3
Görögország	36,0	69,4
Finnország	63,5	63,5
Cseh Köztársaság	55,8	59,9
Írország	34,3	34,7
Svédország	29,8	33,3
Magyarország	7,1	10,5
Portugália	10,1	9,2
Luxemburg	7,4	8,9
Szlovénia	6,8	8,4
Szlovákia	4,8	4,8
Észtország	1,3	1,3
Málta	0,0	0,0

Forrás: Euroserv'ER, 2007

Megjegyzés: 2007-es adatok még nem állnak rendelkezésre

A legjelentősebb biogáztermelő *Németország*, ahol 2004-től 2006-ig folyamatosan nőtt a termelés. 2004-ben 300 db, 2005-ben 630 db és 2006-ban 820 db új üzem kezdte el működését. 2007-ben azonban a termelésbővítés üteme jelentősen

lelassult, amit a szakértők elsősorban az alapanyag drágulásával magyaráznak. 2007-ben az ország 23-24 milliárd köbméter biogázt állított elő (ez a mennyiség 417 PJ-nak³ felel meg, melynek 85%-a, 355 PJ mezőgazdasági eredetű). Összeségében Németországban 2007 szeptemberében 3711 db biogázüzem működött, melyben összesen 1271 MW energiát állítottak elő. A biogázüzemek mérete rendkívül eltérő. Németország nyugati területén kisgazdaságokhoz kapcsolódnak, míg a keleti országrészben a nagyobb termőterületen vetett energianövényekre alapozzák termelésüket. A legtöbb üzem bajor területen épült.

Nagy-Britannia 2005-ig Európa legnagyobb biogáz termelője volt, 2006-ban azonban a fejlődés lelassult. Az egy főre számított termelés tekintetében azonban Nagy-Britannia megelőzi Németországot.

Az egy főre jutó biogáz-termelés (Toe/1000 fő)

Nagy-Britannia	28,1
Németország	23,3
Luxemburg	19,4
Dánia	17,4
Ausztria	14,3
Finnország	12,1
Írország	8,3
Belgium	8,0
Spanyolország	7,6
Hollandia	7,3
Görögország	6,2
Olaszország	6,1
Cseh Köztársaság	5,8
Szlovénia	4,2
Svédország	3,7
Franciaország	3,6
Lengyelország	2,5
Magyarország	1,0
Észtország	0,9
Szlovákia	0,9
Portugália	0,9
EU átlag	11,5

Forrás: Euroserv'ER, 2007

³ PJ = Petajoule

Meghatározó biogáztermelő üzemek az Unióban

A cég neve	Ország	üzemek száma	teljes kapacitás (tonna/év)
Linde AG Wiesbaden	Németország	40	1000000
Biotechnische Abfallverwertung	Németország	25	624500
Valorga International SAS	Franciaország	19	1000000
Organic Waste System	Belgium	14	750000
Schmack Biogas AG	Németország	180	1000000
Kompogas AG	Svájc	32	530000

Forrás: Euroserv'ER, 2007

Olaszországban a biogáz előállítása a mezőgazdasági feldolgozás melléktermékekből történik (szőlőpogácsa, olívaolaj-pogácsa). Az ország termelése 2006-ban 3%-kal nőtt.

Ausztriában inkább a kisebb biogáz üzemek terjedtek el.

Magyarországon az osztrák Agrana cég a kaposvári mellett a cukortermelés melléktermékét felhasználó biogáz üzemét építette. A biogázüzem napi kapacitása 860 tonna, melyből a számítások szerint 110 ezer köbméter biogáz keletkezik. Kampányidőszakon kívül a dél-magyarországi régió mezőgazdasági hulladékanyagaival működne a gyár. Hazánkban már működik két biogáz üzem Pálhalma és Nyírbátor mellett, melyek mezőgazdasági alapanyagokat használnak fel.

Svédország Európában vezető helyet foglal el a biogáz üzemanyagként történő hasznosításában. A biogáz üzemanyagcélú előállítására már a 90-es évek elején elkezdődött az országban. Adómentességgel és –kedvezményekkel támogatják a biogáz termelőt. A biogázzal működő autók vásárlói is kedvezményezettek, ennek eredményeként évről évre nő a biogázzal működő járművek száma. Svédországban 20-30%-kal olcsóbb az üzemanyagként felhasznált biogáz, mint az ásványi eredetű üzemanyag. Nemcsak személyautók és a buszok, hanem vonatok üzemeltetésére is felhasználják a biogázt.

Irodalomjegyzék:

- EU Biogas barometer, 2007
- Christian Schaper und Ludwig Theuven: Biogasproduktion Agrarwirtschaft 2008. 57/1.
- Agrana wird in Ungarn wieder Rübenzucker produzieren. www.agrarheute.com
- Tabajdi Csaba Sándor – Werner Langen: Jelentés a fenntartható mezőgazdaságról és a biogázzal: az uniós előírások felülvizsgálatának szükségessége (2007/2107(INI))